

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIKADEEMIA

Etenduskunstide osakond

tantsukunsti õppekava

Laura Pampa

TANTSUÕPETAJATE KOGEMUSED JA HINNANGUD

DISTANTSÕPPELE TANTSUHARIDUSES

Lõputöö

Juhendaja: Anu Sööt, PhD

Kaitsmisele lubatud:

(juhendaja allkiri)

Viljandi 2020

SISUKORD

SISSEJUHATUS	2
1. TEOREETILISED ALUSED JA VARASEMAD UURINGUD	4
1.1. Mõisted/terminoloogia	4
1.1.1. Distantsope ja kaugõpe	4
1.1.2. Koduõpe	5
1.1.3. E-õpe	5
1.2. Distantsope	6
1.2.1. Ajalugu ja areng	6
1.2.2. Meetodid ja vahendid	7
1.2.3. Võimalikud positiivsed ja negatiivsed omadused	7
1.3. Distantsope tantsuhariduses	8
1.4. Distantsope eriolukorra ajal	9
1.4.1. Võimalik mõju hariduse tulevikule ja haridussüsteemi valmisolek	10
2. UURIMISMEETOD	12
2.1. Populatsioon ja valim	12
2.2. Andmekogumismeetod	12
3. TULEMUSED	14
3.1. Vastused küsimustele tantsuõpetaja tausta kohta	14
3.2. Vastused küsimustele distantsope korraldamise ja toimumise kohta	15
3.3. Vastused küsimustele tantsuõpetajate arvamuse kohta distantsopest tantsuhariduses üldiselt - probleemid ja võimalused	23
4. JÄRELDUSED	30
KOKKUVÕTE	34
KASUTATUD ALLIKAD	36
LISAD	39
Lisa 1. Küsimustik distantsope kohta tantsuhariduses	39
SUMMARY	42

SISSEJUHATUS

12. märtsil 2020 kuulutati Eestis seoses COVID-19 haiguse pandeemilise levikuga välja eriolukord (Eriolukorra väljakuulutamine...2020). Eriolukorrast tingituna otsustas valitsuskabinet sulgeda kõik Eesti haridusasutused, välja arvatud lasteaiad, alates 16. märtsist. Õppetööks suleti üldhariduskoolide, kutseõppekeskuste, kõrgkoolide, huvikoolide ning noortekeskuste hooned ning kogu haridustegevus viidi üle distantsõppele. (Kurm 2020)

See andis õpetajatele aega 3 päeva, et mõelda, kuidas õppetööd jätkata. Ka tantsukoolide ning -ringide õpetajatel tuli selle ajaga otsustada, kuidas jätkata. Antud olukorras tegutsemiseks puudus kõigile üheselt kehtiv juhend, seega lahendas iga kool ja õpetaja olukorra vastavalt oma oskustele ja võimalustele. Kuna enamikul tantsukoolidel ning -ringidel on kuutasu ja eriolukord kuulutati välja kuu keskel, võtsid paljud tantsukoolid kiirelt vastu otsuse jätkata distantsõppega, algselt ajutiselt, vähemalt kuu lõpuni, üritamaks ära hoida võimalust, et lapsevanemad soovivad kuutasude osalist või täielikku tagasimaksmist.

Märtsikuu lõpuks oli näha võimalust, et distantsõpe jätkub kuni õppeaasta lõpuni. Seega tuli tantsuõpetajatel mõelda, kas ja kuidas nemad oma tunde jätkavad. Otsuse langetamisel tuli arvesse võtta kõikide osapoolte - õpetajad, lapsevanemad, õpilased ja juhtkond - hinnanguid ja tagasisidet tantsuhuvihariduse toimimise kohta distantsõppes.

Huvihariduse jätkamist eriolukorra ajal on võetud kui võimalust täita õpilaste aega ja hoida järjepidevust. Samas teadvustades, et õpingute järjepidevus huvihariduses on vajalik, et jätkata õpinguid, kui olukord normaliseerub ning huvikool saab jätkata tavapärase õppega. (Haridus- ja Teadusministeerium 2020)

Distantsõppest, täpsemalt selle e-õppe vormist on räägitud kui hariduse tulevikust. COVID-19 leviku tõttu kehtestatud eriolukord tõi haridussüsteemis sisuliselt üleöö esile

pealesunnitud reformi. Eriolukorra ajal kogetu ning õpitu põhjal toimuvad suure tõenäosusega muudatused ka edaspidises õppetöö läbiviimises üldhariduskoolides.

Käesoleva lõputöö eesmärk on uurida valitsuse kehtestatud eriolukorra ajal, perioodil 12.03.2020 (eriolukorra algus) - 12.05.2020 (vaadeldava perioodi lõpp), tantsuhariduses distantsõppe toimumist ja toimimist.

Tööl on kolm peamist uurimisküsimust: kuidas on eriolukorra ajal tantsuhariduses distantsõppe toimunud, millised võimalused ja probleemid on distantsõppe läbiviimisel tekkinud ning kuidas näevad tantsuõpetajad distantsõppe rolli ja võimalusi tulevikus?

Käesolev lõputöö koosneb neljast osast. Lõputöö esimene osa, mis avab teema teoreetilist tausta, jaguneb omakorda neljaks alapeatükiks: esimene annab ülevaate distantsõppega seonduvatest mõistetest, teine kirjeldab distantsõppe ajalugu, meetodeid ja vahendeid ning selle tugevusi ja nõrkusi, kolmas osa annab ülevaate distantsõppe kasutamisest tantsuhariduses ning viimane osa distantsõppest eriolukorra ajal, haridussüsteemi valmisolekust distantsõppeks ja selle võimalikust mõjust hariduse tulevikule. Töö teine osa sisaldab uurimistöö metoodika kirjeldust. Kolmas osa sisaldab uurimistöö tulemusi, mis on vastavalt küsimuse sisule liigitatud kolmeks alapeatükiks. Lõputöö neljas osa sisaldab tulemuste analüüsi ja järeldusi.

1. TEOREETILISED ALUSED JA VARASEMAD UURINGUD

1.1. Mõisted/terminoloogia

Vabariigi Valitsuse Eriolukorra veebilehel asuvast juhendist, kuidas korraldada õppetööd eriolukorra ajal, käivad mõistetenäi läbi koduõpe, distantõpe, kaugõpe ja e-õpe. Neist esimesed kolm esinevad lehel omavahel segamini ning samatähenduslikult. Enim on lehel kasutatud väljendit koduõpe. (Eriolukorra veebileht 2020) Haridus- ja Teadusministeeriumi lehel asuvas infos haridusasutustele, on mõisteid kasutatud selgemalt, seal domineerib eriolukorra-aegse õppevormi kohta mõiste distantõpe (Haridus- ja Teadusministeerium 2020).

1.1.1. Distantõpe ja kaugõpe

Eesti Keele Instituudi (edaspidi EKI) haridussõnastiku kohaselt (2014) on kaugõpe, distantõpe ning mittestatsionaarne õpe sünonüümid. Kolme mõiste ühine tähendus on õppevorm, kus õpitakse peamiselt iseseisvalt ja kaugõppesessiooni ajal toimuva õppetöö kaudu.

Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse (edaspidi HITSA) koostatud sõnaraamatus on defineeritud kaugõpe (ingl.k. *distance learning*) kui õppimise vorm, kus õppijad ja õpetaja asuvad füüsiliselt erinevates asukohtades. Kaugõppe puhul võib toimuda suhtlemine õpetaja ja õpilaste vahel sünkroonselt, aga ka mittesünkroonselt. Tavaliselt kasutatakse kaugõpet täiskasvanute puhul – kõrghariduses ja elukestvas õppes. (Hariduse Infotehnoloogia SA s.a.a.)

Tänapäeval kasutatakse kaugõppeks peamiselt Interneti võimalusi ning e-õpet loetakse kaugõppe üheks osaks (Termeki 2012).

1.1.2. Koduõpe

Koduõppena mõistetakse väljaspool kooliruumi korraldatavat õpet, mida rakendatakse kui õpilase tervises seisund ei võimalda tal osaleda kooli ruumides toimivas õppetöös või kui vanem soovib põhiharidust omandava õpilase õppetööd iseseisvalt korraldada. Õpilane, kellele vanem soovib iseseisvalt korraldada oma lapse õppetööd, vabastatakse vanema taotluse alusel kooli päevakava ja õppekorralduse kohasest õppe- ja kasvatustegevusest. (Koduõppe ja haiglaõppe...2018)

Seega on koduõppes vastutav roll lapsevanemal. Vanem vastutab lapse õppetöö korraldamise eest ning võib soovi korral loobuda kooli päevakava ja õppekorralduse kohasest õppe- ja kasvatustegevusest.

1.1.3. E-õpe

E-õpe on info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) kaasabil toimuv õppetegevus, mis leiab aset nii klassiruumis kui ka väljaspool klassiruumi või ametlikku õppetundi. E-õppe läbiviimiseks kasutatakse IKT vahendeid eesmärgiga tõsta õppe kvaliteeti ja efektiivsust, mis on võimalik tänu uutele õpetamismeetoditele, paremale informatsiooni ja teenuste juurdepääsule, paindlikumatele õppeviisidele ja tõhusamale koostööle õppijate vahel. (Hariduse Infotehnoloogia SA s.a.a.)

Seega on e-õppes rõhk IKT vahendite eesmärgipärasel kasutamisel. Seejuures ei ole oluline, kas õpe toimub auditoorselt või mitteauditoorselt.

1.2. Distantõpe

Antud lõputöös kasutan tantsuhuvihariduse õppekorralduse vormi kirjeldamiseks eriolukorra ajal mõistet distantõpe. Kuigi hetkel moodustab distantõppest suure osa e-õpe, ei kattu eriolukorra aegse õppetöö vormi eesmärgid e-õppe omaga.

1.2.1. Ajalugu ja areng

Distantõppe ajaloos võib eristada kolme perioodi.

Esimene periood oli tekstipõhine kaugõpe, mis sai alguse 19. sajandi keskel Euroopas. Esimeseks kaugõppe kursuseks võib lugeda inglase Sir Isaac Pitmani korraldatud stenograafiakursusi, mis toimusid kirjavahetuse teel. Õppematerjalid olid valdavalt kirjalikud ning puudus vahetu suhtlus õpet pakkuva institutsiooni ning õpilase vahel. Distantõppe võimalust pakkusid peamiselt erafirmad, kes edastasid nimekirju raamatutest ja artiklitest õpilastele, kes õppisid iseseisvalt. (Bates 2005, lk 6-7)

Teine distantõppe periood ühendas kirjalikud materjalid ning raadio- ja teleülekanded. Õppematerjalid olid välja töötatud spetsiaalselt distantõppe jaoks ja võimaldasid massilist levitamist. Selle tõttu on distantõppe teist perioodi iseloomustatud ka kui industriaalset perioodi. Sellesse perioodi jääb ka avatud ülikoolide avamine. (*ibid.*, lk 6-7)

Distantõppe kolmandat perioodi iseloomustab vahetu kahepoolne suhtlus õpetaja ja õpilase vahel. Lisaks on võimaldatud õpilaste omavaheline suhtlus. Õpet koordineeritakse konstruktivistlikust lähenemisest õppimisele ja õpetamisele ja tuginevalt õpilaste dialoogile ning arutelule. Kolmanda perioodi distantõpet on iseloomustatud ka kui postindustriaalset ja teadmispõhist. (*ibid.*, lk 6-7)

Distantõppe arengut läbi kolme etapi iseloomustab järjest suurenev rõhk õpilasele, rõhuasetus muutub faktide õppimiselt õpioskuste ning iseseisva mõtlemise arendamisele (*ibid.*, lk 7-8).

1.2.2. Meetodid ja vahendid

Distantsõppe puhul võib suhtlus toimuda sünkroonselt ja mittesünkroonselt. Sünkroonse õppe puhul toimub suhtlus samaaegselt, videokõnena või mõnes vestlusruumis. Näiteks veebiseminaril esineja räägib korraga kõigile ja kõik saavad samal ajal ka küsida. Sünkroonne suhtlemine võimaldab kiirelt teha muudatusi. (Hariduse Infotehnoloogia SA s.a.b.)

Mittesünkroonse õppe puhul toimub suhtlus näiteks e-kirja teel. Suhtlemine on tehniliselt lihtsam, aga palju ajamahukam, kontroll õpilaste üle on väiksem ja ülevaadet toimuvast on raskem saada. (Hariduse Infotehnoloogia SA s.a.b.)

Õppeprotsessis on oluline valida materjali edastamiseks kõige efektiivsem vahend, kuna see mõjutab suhtluse taset ja kvaliteeti, mis omakorda mõjutab otseselt õppetegevust.

1.2.3. Võimalikud positiivsed ja negatiivsed omadused

Distantsõppe positiivseteks omadusteks võib lugeda paindlikkust, aja kokkuhoidu ning materiaalselt kokkuhoidu. Olenevalt distantsõppe korraldamise vormist (sünkroonne või mittesünkroonne) võib positiivseks küljeks pidada õpilaste võimalust õppida enda valitud kohas ning endale sobival ajal. Tänu sellele ulatuvad distantsõppe vormis korraldatud kursused ka nendeni, kellel ei ole võimalik ajaliste piirangute või vahemaa tõttu soovitud haridust omandada. Lisaks saab õpilane ise reguleerida õpitempot, tal on igal ajal juurdepääs õppematerjalidele ning võimalus nendega manipuleerida - panna loeng pausile, kerida tagasi, kuulata/vaadata/lugeda materjali uuesti ja teha endale sobival ajal pause. Õpilastele, kelle suhtlemisoskused ei ole väga head, võib olla kergem küsimuste korral kirjalikult õpetaja poole pöörduda ning nad oskavad end tihtipeale paremini kirjalikult väljendada. Lisaks suunab distantsõpe õpilasi võtma vastutust enda haridustegevuse ning õpitulemuste eest. Paindlikkus aja ning asukoha osas, kus õppetööd läbi viia, on positiivseks küljeks ka õpetajatele. (Sokolova, Pylkin, Stroganova & Antonian 2018, lk 1481-1483)

Oluline positiivne aspekt distantsõppes on ka võimalus vähendada rahalisi kulusi. Nii õpilased kui ka õppejõud hoiavad kokku transpordikuludelt. Lisaks hoiab õpet pakkuva institutsiooni kokku ruumide hooldus- ning ülalpidamiskuludelt. (Sokolova jt 2018, lk 1481)

Distantsõppe puudustena saab välja tuua lähikontakti ja -suhtluse puudumise. See võib tekitada õpilastes isoleerituse tunnet ning pärssida suhtlemisoskuste arengut. Tihti üritatakse distantsõppes edastada võimalikult palju infot minimaalse ajaga. Materjalid surutakse kokku, tuues välja ainult kõige olulisema, et mitte kaotada õppijate tähelepanu, kuid selle kompenseerimiseks jäetakse õpilasele suuremas matus materjali iseseisvalt teema omandamiseks. (Sokolova jt 2018, lk 1483)

Distantsõppe kursuste nõrgaks kohaks saab pidada hindamise süsteemi. See on tehtud mugavaks õpetajale, et hinnata suure arvu õpilaste sooritust, kuid ei pruugi anda tegelikku ülevaadet sellest, mis matus on õpilane teema omandanud. Testide tulemused ei peegelda täielikult seda, kas õpilane oskab vaid küsimustele õigesti vastata või õpitut rakendada laiemalt. (Sokolova jt 2018, lk 1484)

Kursuste üleviimine distantsõppe vormi võib olla õpetajatele väga energiakulukas ning aeganõudev. Seetõttu võib see protsess tekitada õpetajates vastumeelsust, mis kajastub ka kursuse kvaliteedis. (Sokolova jt 2018, lk 1484)

Lisaks eelnevale esineb distantsõppes tihti puhtalt tehnilisi takistusi, näiteks ootamatud tehnilised probleemid. Tehniliste takistuste alla kuulub ka puuduv kontroll õpilase tegevuse üle õppetegevuse ajal. Keeruline on kontrollida, kas õpilane kasutab hindelise ülesande ajal keelatud abivahendeid. (Sokolova jt 2018, lk 1484)

1.3. Distsantsõppe tantsuhariduses

Distsantsõppe meetodid tantsuhariduses on edukalt kasutusel olnud peamiselt kõrghariduse ning elukestva õppe tasemel (Daniaa, Hatziharistosa, Koutsoubaa & Tyrovolaa 2011). Suhtumine tehnoloogiliste vahendite kasulikkusesse tantsuklassis ja tantsuhariduses on ühest äärmusest teise ning nende kasutamise mõjud tulemustele ei ole veel selgelt arusaadavad (Parrish 2016).

Kaug-koostöö kui kunstiline vahend on paljude hetkel (2016) tegutsevate tantsukunstnike töövahend. Lisaks sellele on kasvanud nõudlus õpilastele suunatud kursuste ja vahendite väljatöötamiseks. Tantsuõppes kasutatud distantsõppe meetodite peamine eesmärk on olnud luua ühendusi ja teha koostööd inimestega väljaspoolt kohalikku kogukonda. Selle

tulemusena on võimalik tutvustada ideid mis erinevad stiililiselt, kultuuriliselt või filosoofiliselt kohalikest - kättesaadavaks muutuvad tantsuõpetajad, -stiilid ja meetodid ükskõik millisest geograafilisest asukohast. (Drake, Larson, Rugh & Tait 2016)

Enamus avaldatud uurimustest, mis tegelevad IKT vahendite sissetoomisega tantsuharidusse, keskenduvad kas programmide või veebipõhiste platvormide väljatöötamisele, mitte nende kasulikkuse mõõtmisele õpilase arengule. Kuigi tehnoloogia areng pakub innovaatilisi võimalusi, ei ole neid võetud tantsuhariduses igapäevaselt kasutusele. Võimalikud ohud ning probleemid, mis distantsõppega kaasnevad, on tantsuhariduse korraldamisel eelkõige piiravaks faktoriks. (Daniaa jt 2011) Tantsuharidus on ehk ainuke haridussuund, mis on võrreldes teistega jäänud IKT vahendite sihipärase kasutusele võtmisega maha (Calvert, Wilke, Ryman, & Fox 2005, lk 6) ning võttes kokku distantsõppe võimaluste positiivsed ja negatiivsed küljed tantsuharidusele, kerkib esile arvamus, et vaatamata tehnoloogia kiirele arengule ning võimaluste kasvamisele, ei asenda see kunagi füüsiliselt ühes ruumis toimuvat tantsuõpet ning tehnoloogia kasutamine on pelgalt vahend tantsutundide rikastamiseks (Li 2011).

Lisaks distantsõppe ülestele võimalikele probleemidele ja tugevustele saab välja tuua ka tantsuharidusele spetsiifilisi näiteid, mille väljaselgitamise kirjeldamisele keskendun eesti tantsuõpetajate näitel antud töö neljandas peatükis “Järeldused”.

1.4. Distantsõppe eriolukorra ajal

30. aprilli seisuga oli maailmas koolide sulgemisest mõjutatud peaaegu 1,3 miljardit õpilast. Eestis on haridusasutuste sulgemise tõttu distantsõppele üle viidud 272 781 õpilast. (UNESCO 2020) Sellises ulatuses haridusasutuste sulgemist ei ole kunagi varem toimunud.

Õppimise ja õpetamise jätkamine eriolukorras on oluline, kuid sellest veel tähtsam on kõigi osapoolte tervis ning heaolu. Toimunud on muutused koduses dünaamikas, võimalused suhtlemiseks on piiratud ning kehtestatud eriolukorraga võib kaasneda üleüldine vaimne, emotsionaalne ning füüsiline kurnatus. Õppetööd korraldades tuleks sellega arvestada. (Doucet, Netolicky, Timmers & Tuscano 2020, lk 8)

Õpetajal on vastutus anda ülesanded selliselt, et õpilasel oleks võimalik oma päevakava paindlikult korraldada ja täita ülesandeid iseseisvalt. Lapsevanem, kellel on oma kohustused,

ei peaks võtma üle õpetaja rolli. Kodu roll distantsõppes on luua tingimused, kus õpilane saab kodus ise õppida ja tasakaalustatult oma päeva sisustada nii, et oleks puhkeaeg ja õppimise aeg. (Pedaste 2020)

Eriolukorras distantsõppele üle minnes on tähtis, et õpetaja oleks õpet planeerides empaatiline ning mõistev. Kuna kodustes tingimustes ülesannete lahendamine võib õpilasel võtta oodatust rohkem aega, tuleks materjali koostades valida, mis on prioriteedid ning olla realistlik. Aega tuleks anda ka uute meediumite ja õppevormidega kohanemiseks. Õpetaja võiks jälgida, et koormus ei läheks liiga suureks õpilase jaoks, aga ka õpetaja enda jaoks. Ülemaailmse kriisi olukorras on tervitatav kasutada juba olemasolevat, teiste poolt loodud materjali ning ei tohiks oodata, et õpetaja suudab kõik oma materjalid distantsõppeks ümber vormistada. Kõige olulisem on hoida pidevat suhtlust nii õpilaste kui ka lapsevanematega - küsida lihtsalt kuidas läheb, julgustada, näidata üles mõistmist ning küsida tagasisidet. (Doucet, Netolicky, Timmers & Tuscano 2020, lk 35-36)

1.4.1. Võimalik mõju hariduse tulevikule ja haridussüsteemi valmisolek

Eesti haridus- ja teadusminister Mailis Reps (2020) ütles oma pöördumises koolivaheaja lõpul, et distantsõppe kogemusel on suur mõju meie edasisele haridussüsteemile, see aitab kujundada individuaalseid õpiteid ja rikastada igapäevast õppetööd.

Paljudes koolides liiguti juba enne distantsõpet e-õppe osakaalu suurendamise poole ning mitmed koolijuhid on öelnud, et võiksid kaaluda uue õppeaasta algusest distantsõppe osakaalu suurendamist õppetöös (Pedaste 2020).

Lisaks ei saa olla kindel, et sügiseks on olukord maailmas normaliseerunud. Seega õpet planeerides tuleks mõelda mitte ainult ajutistele lahendustele vaid arvestada ka võimalusega, et tavaõpe ei ole võimalik ka uuel õppeaastal ning valmistuda selleks juba praegu.

Eesti elukestva õppe strateegia kohaselt on õppekavad viimasel kümnendil õppekavad rõhutanud õppijakesksust. Eesmärk on iga õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut toetava, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendava õpikäsituse rakendamine kõigil haridustasemetel ja -liikides. Õpetaja ei ole mitte infoallikas, vaid seoste looja ja väärtushoiakute kujundaja, kelle ülesanne on arendada õppijas kriitilist ja loovat mõtlemist, analüüsioskust, ettevõtlikkust, meeskonnatöö ning kirjaliku ja suulise eneseväljenduse

oskust. Õpetaja roll on toetada õppija kujunemist ennastjuhtivaks õppijaks, kes tuleb iseseisvalt toime muudatustega keskkonnas ning võtab vastutuse oma arengu ja õpivalikute eest. (Eesti elukestva õppe...2014, lk 6-7)

Lähtudes distantsõppe konstruktivistlikust olemusest, sobituks distantsõppe osakaalu suurendamine praeguste õppekavade suuna ja eesmärkidega.

Lisaks on loodetud, et tehnoloogia jõuab üha enam koolisüsteemi ning võtab õpetaja kõrval rolli. Võrreldes distantsõpet eriolukorra ajal ja selle võimalikku rolli tulevikus, tuleks täpsemalt läbi mõelda, mis eesmärgil IKT vahendeid kasutusele võtta, et neist saaksid eesmärgipärased vahendid õpilase ja õpetaja n-ö tööriistakastis mitte ainult õpilase motiveerimiseks ja tähelepanu äratamiseks. (Pedaste 2020)

IKT vahendite õppetöösse integreerimisega peab kaasnema lisandväärtus ja innovatsioon. Eesmärk ei tohi olla IKT vahendite abil tegevuste tegemine, mida saaks ka ilma IKT vahenditeta teha. (Serbak 2018, lk 16)

Koolides, kus on IKT seadmete kasutamine õppetöösse hästi integreeritud, on õpetajate seas soosivam suhtumine IKT kasutusse ja selgem arusaam selle potentsiaalidest (*ibid.*, lk 16). Kuna hetkel on enamik õpetajaid pidanud kasutama IKT vahendeid õppetöö jätkamiseks, võib arvata, et tänu saadud kogemustele on nad ka soosivamad neid edaspidises õppetöös kasutama.

2. UURIMISMEETOD

Käesolevas töös on kasutatud kombineeritud andmete analüüsimise meetodit ehk kvantitatiiv-kvalitatiivset uurimisviisi, mis tähendab, et uurimistöö ühendab nii „kvantitatiivsed kui ka kvalitatiivsed andmete kogumise, analüüsimise tõlgendamise meetodid” (Õunapuu 2014, lk 69).

Eesmärk on ühest küljest „avastada, mõista ning konstrueerida” ja „võtta vaatluse alla uuritavate inimeste kogemused ja vaated” (*ibid.*, lk 54) ning teisest küljest on eesmärgiks „kirjeldada, seletada ja ennustada” (*ibid.*, lk 55) populatsiooni üldisi näitajaid.

2.1. Populatsioon ja valim

Lõputöö populatsiooniks on Eestis tegutsevad tantsuõpetajad, kes viisid kehtestatud eriolukorra ajal tantsutunde läbi distantsõppe vormis.

Antud töös kasutatakse mugavusvalimit, mille puhul lähtutakse „lihtsa kättesaadavuse, leitavuse ja uuritavate koostöövalmiduse põhimõttest” (Õunapuu 2014, lk 142). Valimi moodustavad tantsuõpetajad olenemata soost, vanusest, haridustasemest, töökogemusest ja haridusvaldkonnast.

2.2. Andmekogumismeetod

Andmekogumismeetodiks oli küsitlus, mis oli vormistatud veebipõhiselt *Google Forms* keskkonnas. Küsimustik sisaldas 17 küsimust, millest seitse olid avatud lõpuga küsimused ja kümme suletud lõpuga. Küsimustiku koostamisel lähtusin lõputöös püstitatud eesmärgist ja uurimisküsimustest. Antud lõputöö küsimustik on täies mahus toodud lisas 1.

Et jõuda võimalikult paljude tegutsevate tantsuõpetajateni edastasın küsimustiku Tantsuliidu ning Tantsuhuviharidusliidu liikmetele ning lisaks *Facebooki* grupis “Koduõpe

tantsuhariduses”, mis loodi tantsuõpetajate poolt ja tantsuõpetajate jaoks, et vahetada mõtteid ja arutada distantsoõppe teemadel.

Lõputöö andmete kogumiseks koostatud küsimustikule vastas ajavahemikul 05.05.2020 - 12.05.2020 37 inimest.

Küsimustiku küsimused saab liigitada kolme gruppi: küsimused tantsuõpetaja tausta kohta, küsimused distantsoõppe korraldamise ja toimumise kohta ning küsimused tantsuõpetajate arvamuse kohta distantsoõppest tantsuhariduses üldiselt.

Küsimustiku andmete analüüsimiseks kodeeritakse kvantitatiivse uurimisviisi pooltavat küsimused „arvudeks või tähisteks, mida on võimalik statistiliselt analüüsida” (*ibid.*, lk 159) ning kvalitatiivse uurimisviisi avatud lõpuga küsimuste puhul analüüsitakse vastuseid sisaldavaid „kirjeldusi, vabu arvamused ja hinnanguid” (*ibid.*, lk 159).

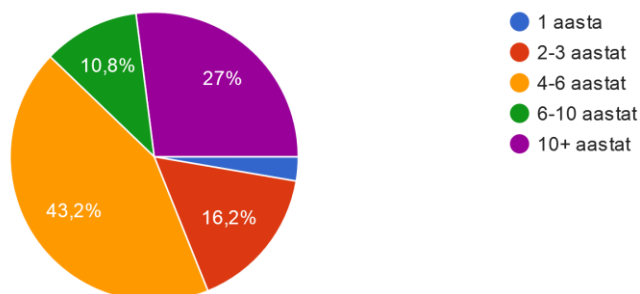
3. TULEMUSED

Käesolevas peatükis toon välja küsimustiku vastused. Vastused on jaotatud vastavalt küsimuste sisule kolme alapeatükki.

3.1. Vastused küsimustele tantsuõpetaja tausta kohta

Esimese küsimuse “kui kaua oled tegutsenud tantsuõpetajana?” vastustest selgub, et vastanutest vaid üks on tegutsenud õpetajana 1 aasta. 2-3 aastat on tantsuõpetajana tegutsenud 6 vastajat. 16 vastajat, kes moodustavad kõikidest vastajatest suurima osa ehk 43,2% on õpetajana tegutsenud 4-6 aastat. 6-10 aastat on tantsuõpetajana tegutsenud 4 vastanut ning 10 vastanut on tegutsenud tantsuõpetajana rohkem kui 10 aastat. (vt joonis 1)

Kui kaua oled tegutsenud tantsuõpetajana?
37 vastust

Joonis 1. Vastused küsimusele kui kaua oled tegutsenud tantsuõpetajana

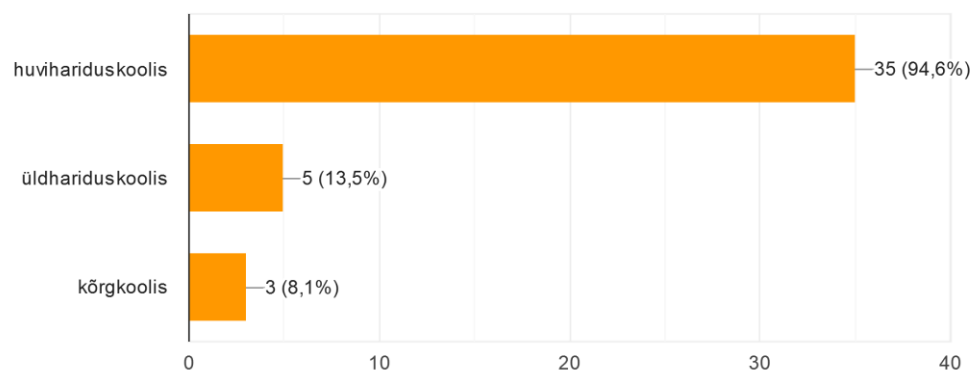
Järgmine küsimus näitab, millises haridustasemel küsimustikule vastanud tantsuõpetajad töötavad. Vastanutest 30 märkisid, et õpetavad ainult huvihariduskoolis, 3 vastanut märkisid

et õpetavad nii huviharidus- kui ka üldhariduskoolis ning 2 vastanut märkisid huviharidus- ja kõrgkoolis. Ainult üldhariduskoolis õpetab üks vastanud tantsuõpetaja. Samuti ainult ühe tantsuõpetaja poolt valitud variant oli, et õpetab nii üldharidus- kui ka kõrgkoolis. Lisaks tõi üks vastanud tantsuõpetaja täpsustusena välja, et töötab lisaks huvihariduskoolile ka kutsekoolis.

Vastanutest kokku 94,6% ehk 35 tantsuõpetajat töötavad huvihariduskoolis. 13,5% ehk viis vastajat märkisid et töötavad üldhariduskoolis ning kolm vastanut, ehk 8,1%, märkisid, et töötavad kõrgkoolis. (vt joonis 2)

Töötan tantsuõpetajana ...

37 vastust

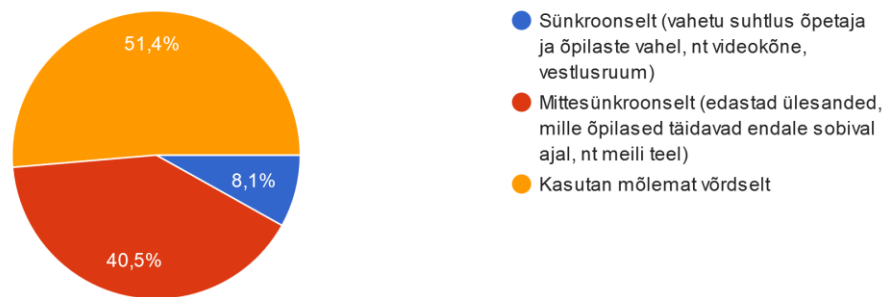
Joonis 2. Vastused, millisel haridustasemel uuritavad töötavad

3.2. Vastused küsimustele distantsõppe korraldamise ja toimumise kohta

Küsimustiku kolmas küsimus näitab, kuidas uuritavad distantsõppe ajal õppematerjale edastasid - kas sünkroonselt või mittesünkroonselt. Enim valitud vastusevariant oli “kasutan mõlemat võrdselt”. Selle variandi valis üle poolte vastanud tantsuõpetajatest, täpsemalt 19 vastanutest. 40,5% vastanutest edastas tunnimaterjale mittesünkroonselt ning sünkroonselt edastas materjale 8,1% vastanutest. (vt joonis 3)

Kas edastad tunnimaterjali sünkroonselt või mittesünkroonselt?

37 vastust

Joonis 3. Vastused küsimusele, kas edastad tunnimaterjali sünkroonselt või mittesünkroonselt

Neljas küsimus andis võimaluse täpsustada, milliseid vahendeid ja meetodeid tunnimaterjali edastamiseks kasutatakse. Sellele küsimusele vastas 21 tantsuõpetajat. Eelmise küsimuse vastuste põhjal eraldasin antud küsimuse vastused kolmeks.

Vastanute poolt, kes märkisid eelmises küsimuses, et korraldavad õpet sünkroonselt, toodi välja järgmised täpsustused:

- õpe toimub online tundide kujul;
- kasutatakse *Zoom* keskkonda;
- tunni sisu - koreograafia, tantsutehnika, lihas- ja füüsiline treening.

Vastanud, kes korraldasid õpet mittesünkroonselt, tõid välja järgmised täpsustused:

- kasutatavad keskkonnad on *Youtube*, *Facebook*, e-kool, stuudium;
- iseseisva töö ning ülesannete kirjeldused edastatakse kirjalikult;
- tunni materjalid on nii liikumispõhised kui ka teoreetilised;
- liikumispõhised ülesanded on näiteks spetsiifikata liikumine vabas õhus, ettesalvestatud täispikad trennid, video järgi koreograafia või sammude õppimine, loovülesanded, (soolo) kompositsiooni ülesanded, ühise tantsufilmi loomine;
- kasutatakse nii enda poolt ette filmitud kui ka juba olemasolevaid ja internetist kättesaadavaid videosid;

- teoreetiliste materjalidena toodi välja (dokumentaal-)filmide vaatamine, kunstilised ülesanded ning pedagoogilised materjalid.

Vastajad, kes märkisid, et kasutavad mõlemat varianti võrdselt, tõid välja järgmisi täpsustusi:

- Kasutatavad keskkonnad ja vahendid on *Zoom*, *Kahoot!*, *LearningApps*, stuudium, e-mail, *Facebook (Messenger)*, *WhatsApp*, *Google Docs*;
- sünkroonse õppe sisuna toodi järgmised näited: videovestlused eesmärgiga edastada juhiseid iseseisvate ülesannete jaoks ja anda tagasisidet; videokõne vahendusel täispikkade tantsutundide läbiviimine (soojendus, koreograafia ja/või tehnika õpetamine, venitus); videovestlused eesmärgiga võimaldada otsese suhtlemise säilimist õpilaste-õpetajate vahel, et olla kursis, kuidas üksteisel läheb;
- mittesünkroonse õppe sisuna toodi välja järgmised näited: eelsalvestatud videotreeningud; kirjalikud ülesanded (essee, loomingulised kirjatööd); tantsuteoreetilised materjalid; (tantsu)videote analüüs; tekstianalüüs; materjalide otsimine; abimaterjalid videotrennide toetamiseks; liikumispõhised loovülesanded; omaloomingulised ülesanded/soolod;
- erinevate meetodite kasutamist põhjendati järgmiselt: erinevate gruppidega kasutatakse erinevaid meetodeid ning grupiti sünkroonse ning mittesünkroonse õppe osakaalud erinevad; videotrennide toimimise toetamine; õpilastele vahelduse pakkumine.

Viies ja kuues küsimus näitasid, mitme grupiga distantsõpet alustati ja mitme grupiga seda õppeaasta lõpuni jätkati. 70,3% ehk 26 vastanutest ei ole ühegi grupiga distantsõppest loobunud. Kahe grupiga loobumist märkisid viis vastanut, kolme grupiga kaks vastanut ning nelja, viie ja kuue grupiga loobumist märkisid vastavalt igauhte üks tantsuõpetaja. Suurim ilmnenu erinevus oli variant, kus tantsuõpet alustati rohkem kui kümne grupiga ning jätkati nelja grupiga.

Järgmine küsimus andis vastanutele, kes olid mõne grupiga distantsõppest loobunud, võimaluse täpsustada selle põhjuseid. Vastustes toodi välja järgnevaid põhjuseid (loetelus välja toodud põhjendustest esimesed viis esinesid vastustes korduvalt ning on järjestatud vastavalt esinemissagedusele alustades populaarseimast):

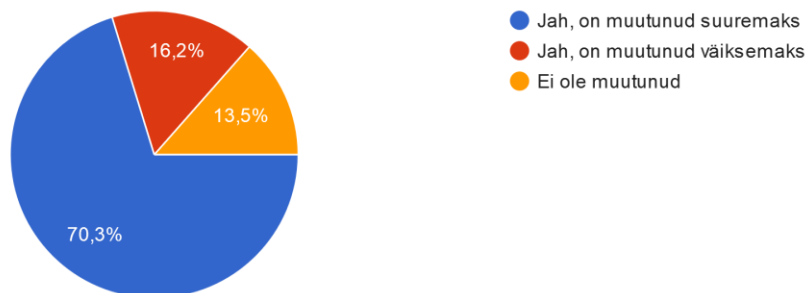
- kooli ühine otsus lõpetada hooaeg varem;
- eelkooliealistega ning algklassi õpilastega tundide lõpetamine;
- õpilaste suur väljalangevus gruppides (tundides mitte osalemine ja ülesannete tegemata jätmine);
- üleminek õuetundidele väiksemates gruppides;
- õpetajapoolne motivatsiooni kadumine;
- eesmärkide, mille poole püüeldi, edasilükkumine (võistlused, esinemised);
- soov anda õpilastele võimalus keskenduda üldhariduskooli õppele;
- distantsõpe ei ole praeguses formaadis jätkusuutlik ja vajaks süvenenumat ja eesmärgipärasemat väljatöötamist;
- vajalike tehnoloogiliste võimaluste puudumine õpilastel;
- rahaliste võimaluste vähenemine õpilastel;
- tagasiside puudumine;
- tundide ettevalmistamise suurenenud aja- ning energiakulu;
- gruppide liitmine vastavalt vanuseastmele (lasteaed, kooliealised, võistlusrühmad).

Lisaks tõi üks vastaja välja, et kuigi sooviks mitme grupiga distantsõpet lõpetada, siis loobumisvõimalust ei ole, kuna tegemist on üldhariduskooliga, kus tantsutund on õpilaste jaoks kohustuslik. Lisades, et tunni puhul, mille vajalikkus on tulevikuperspektiivis niigi mitmete õpilaste jaoks küsitav ja ka kontaktundide puhul motivatsioon kaasa teha on suhteliselt olematu, tundub tegu olevat lihtsalt vormitäitega.

Küsimusele, kas töömaht ühe tunni ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks on muutunud vastas 70,3%, et töömaht on suurenenud. 16,2% vastanutest leidis et töömaht on muutunud väiksemaks ning 13,5% ehk 5 vastanutest, et maht ei ole muutunud. (vt joonis 4)

Kas töömaht ühe tunni ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks on muutunud? (võrreldes distantsõppe tundi kontakttunniga)

37 vastust

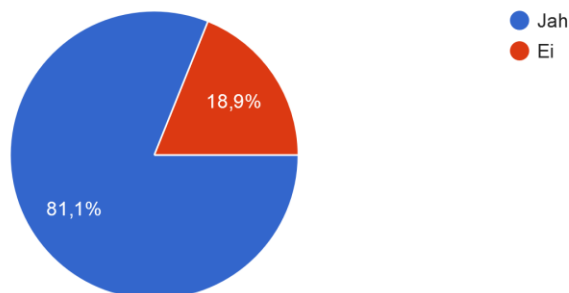

Joonis 4. Vastused küsimusele, kas töömaht ühe tunni ettevalmistamiseks on muutunud

Küsimusele, kas tundide materjal on muutunud, vastas 81,1% vastanutest, et on muutunud ning 19,9% vastanutest, et ei ole muutunud. (vt joonis 5)

Kas tundide materjal on muutunud? (võrreldes distantsõppe tundi kontakttunniga)

37 vastust

Joonis 5. Vastused küsimusele, kas tundide materjal on muutunud

Kümnes küsimus andis eelmisele küsimusele “jah” vastanutele võimaluse täpsustada, kuidas on tunnimaterjalid muutunud. Küsimusele vastas 29 õpetajat. Järgnevalt toon välja vastustes esinenud teemad esinemissageduse järjekorras.

Enim mainiti, et tunnimaterjal on kasvanud improvisatsiooniliste ja omaloominguliste ülesannete osakaal. Seda tõid oma vastustes välja üheksa vastanut. Seda muutust toodi välja eriti nooremate tantsijate puhul, kellel on raskusi koreograafia õppimisega nii eelsalvestatud tundides kui ka veebipõhistes *live* tantsutundides. Koreograafia õpetamise vähenemist mainiti ka üldhariduskooli tantsutundide kontekstis, kus on valitud eesmärgiks innustada

lapsi liikuma, näiteks koolitundide vaheliste liikumispauside tantsuga täitmise näol. Probleemina tõi üks tantsuõpetaja välja, et paljudel lastevanematel oli keeruline lapsi sammude õppimisel toetada. Kasutatakse loovülesandeid, mis on koreograafia spetsiifilised (näiteks märksõnade järgi tantsu loomine), kuid ka lihtsalt liikumisega seotud ülesandeid. Õpilastele antakse ülesandeid, mida nad saavad lahendada looduses või õues viibides, omandada uusi oskusi, liikuda koos perega ja teha seda mänguliselt.

Seitsmes vastuses toodi välja teoreetilise materjali osakaalu kasv. Lisati, et varem ei olnud aega tunni jooksul teoreetiliste materjalidega töötada ja hetkel on suurem võimalus tegeleda tantsuanalüüsi (eneseanalüüs, videod, filmid, lavastused) ning tantsuajaloo ja tantsukunsti laiemate taustateadmiste arendamisega.

Kuus vastanut tõi välja, et õpe on muutunud individuaalsemaks. Seda mainiti nii positiivse kui ka negatiivse alatooniga. Toodi välja, et õpilased saavad tegeleda iseseisvalt ning saada tehtule tagasisidet. Teisest küljest rõhuti grupitunnetuse ja ühise energia kadumist ning selle tõttu vajadust tegeleda iga õpilasega individuaalselt. Ülesanded on suunatud tegemiseks ühele inimesele ning meeskonna- ja partneritööle keskenduvad harjutused on pidanud jääma tagaplaanile.

Viies vastuses toodi välja ruumist tingitud piiranguid. Tunnimaterjali loomisel on tulnud hakata arvestama piiratud ruumiga, mis õpilastel kasutada on. Üks vastanu tõi välja, et arvestada tuleks ka sellega, et õpilased ei häiriks mitu korda nädalas oma naabreid (näiteks hüpped) ning selle tõttu on tulnud keskenduda muudele teemadele (pöörded, tasakaal, kehakontroll) kui kontakttunnis. Lisaks on kodustes tingimustes tantsimine andnud põhjuse avastada ja leida uusi võimalusi, mis liikumiseks tekivad.

Neli vastanut tõi välja, et kui varem keskenduti võistlusteks ja esinemisteks harjutamisele ja grupiga liikumismaterjali omandamisele, siis nüüd on paljud õpetajad sellest loobunud ning need väljundite poole pürgimised on pandud pausile.

Samuti toodi nelja vastaja poolt välja, et keerulisem on anda tagasisidet. Individuaalset tagasisidet on küll rohkem, kuid vähenenud on vahetu tagasiside ja dialoog õpilase ja õpetaja vahel.

Kolm vastanut tõi välja, et peavad õpetajana pöörama varasemast rohkem tähelepanu koreograafia ja liigutuste kirjeldamise sõnastamisele. Kui muidu on võimalik trennis õpilasi kohe parandada siis mittesünkroonse õppe puhul see võimalus puudub ja tuleb ennetavalt

pöörata kõrgendatud tähelepanu liigutuste detailset seletamisele. Ka iseseisvate ülesannete kirjeldused ning seletused on muutunud mahukamaks. Lisaks harjutuse baaskirjeldusele soovivad õpetajad õpilastele teadvustada ka seda, mida järgnev baasharjutus tegijas arendab, millele peaks tähelepanu pöörama ja mis on selle eesmärk. Sisuliselt on selline mõttearendus sama, mida õpetaja kontakttunnis õpilastele räägib, kuid kirjalikult võib selle mõistmine õpilastele liigselt keerukas olla.

Kolme vastaja poolt toodi välja ka materjali koguse suurenemist. Kui kontakttundides õpiti vähem materjali ja korrati ning korrigeeriti selle sooritust tunni jooksul, siis distantsõppel valmistavad õpetajad tundideks ette rohkem materjali, kuna parandamise ja kokku harjutamise osal ei nähta eesmärki. Lisaks toodi välja ka võrdlus, et varem tehti trennides samu harjutusi mitu nädalat, kuid nüüd on vaja igaks tunniks mõelda välja midagi uut.

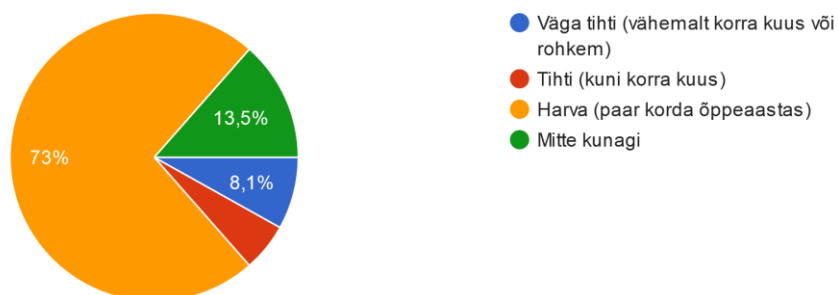
Samuti toodi kolme vastaja poolt välja, et raskendatud on uute elementide ning oskuste õpetamine. Õpe on liikunud baastaseme juurde tagasi, kuna õpetajal puudub kindlus, et õpilane kodus midagi totaalselt valesti ei tee ning end selle käigus ei vigasta.

Kaks vastanut tõid välja ka tehnika ning kehatöö osakaalu vähenemise tundides. Nende jaoks võetakse vähem aega ning ei keskenduta soorituse täpsusele.

Vastuseks küsimusele, kui tihti kasutasid tantsuõpetuses distantsõpet varem, valis enim õpetajaid (73%) variandi “harva”. Sellest järgmisel kohal oli vastusevariant “mitte kunagi”, mille osakaal moodustas 13,5%. 8,1% vastanutest valis variandi “väga tihti” ning 5,4% “tihti”. (vt joonis 6)

Kui tihti kasutasid tantsuõpetuses distantsõpet varem (iseseisvad kodused ülesanded - lugemine, vaatamine, kirjutamine, videoõpe, loovpraktilised ülesanded jne)

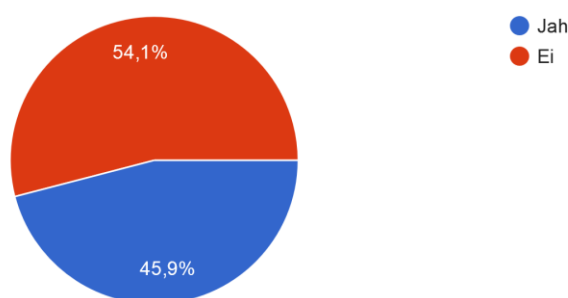
37 vastust

Joonis 6. Vastused küsimusele, kui tihti kasutasid tantsuõpetuses distantsõpet varem

Järgmise küsimuse, kas plaanid eriolukorra lõppedes jätkata mõne varasemalt mitte kasutusel olnud distantsõppe väljundi kasutamist, vastused jagunesid üsna võrdselt. 54,1% vastanutest ei plaani mõne varasemalt mitte kasutusel olnud distantsõppe väljundi kasutamist eriolukorra lõppedes jätkata. 45,9% vastanutest plaanib jätta kasutusele mõne uue väljundi. (vt joonis 7)

Kas plaanid eriolukorra lõppedes jätkata mõne varasemalt mitte kasutusel olnud distantsõppe väljundi kasutamist?
37 vastust

Joonis 7. Vastused küsimusele, kas plaanid eriolukorra lõppedes jätkata mõne varasemalt mitte kasutusel olnud distantsõppe väljundi kasutamist

Kolmeteistkümnes küsimus andis võimaluse täpsustada, milliste distantsõppe väljundite kasutamist plaanitakse potentsiaalset jätkata. Sellele küsimusele vastas 18 tantsuõpetajat.

Enim mainisid õpetajad, et plaanivad jätkata tunniväliste iseseisvate ülesannete andmist. Jätkatavate väljunditena mainiti tantsuanalüüsi (kirjalikud ülesanded, videoanalüüs) ning tantsuteooria õppimist. Nende ülesannete puhul nägid õpetajad õpilaste arengut ja huvi. Seda tõi välja kuus vastanut.

Neli vastanud tantsuõpetajat nägid distantsõppes tantsuhariduses võimalust viia tunde läbi siis, kui õpetaja ei saa mingil põhjusel füüsiliselt õpilastega kohtuda (haigestumine, viibimine teises linnas). Distsantsõpe annab võimaluse, kus õpetaja ei peaks tunde ära jätma või endale asendajat otsima, vaid saab tunni läbi viia teistmoodi, näiteks videotreeningu või iseseisvate ülesannete näol.

Samuti tõi üks õpetaja välja, et videotreeningut saaks kasutada ka õpilaste, kes ei saa mingil põhjusel trenni tulla, järeleaitamiseks või teha soovijatega individuaalseid videotrenne.

Kolm õpetajat tõid välja, et kaaluvad konkreetselt videotreeningute jätkamist (sünkroonsete ja mittesünkroonsete) ning nende integreerimist õppekavasse.

Üks tantsuõpetaja tõi oma vastuses välja võimaluse pidada juhtkonna koosolekuid veebipõhiselt.

3.3. Vastused küsimustele tantsuõpetajate arvamuse kohta distantsõppest tantsuhariduses üldiselt - probleemid ja võimalused

Neljateistkümnes küsimus uuris, millised on vastajate arvates suurimad probleemid tantsuõppe läbiviimiseks distantsõppes.

Vastustest kõlas läbi üldine motivatsiooni langus nii õpilastel kui ka õpetajatel, mille põhjustena toodi välja erinevaid takistusi distantsõppe korraldamisel tantsuhariduses.

Enim toodi vastustes distantsõppe puudusena välja vahetu kontakti puudumist. Seda esines kümne õpetaja vastustes. Toodi välja, et kontakti puudumine mõjub nii õpilastele kui õpetajatele psühholoogiliselt mitte motiveerivalt. Isegi kui tunnid viiakse läbi video vahendusel sünkroonselt, siis ei ole omavaheline suhtlemine sama, mis ühes ruumis kohtudes. Edastades materjali mittesünkroonselt puudub õpetajal võimalus näha, mis pakub õpilasele raskusi ja mis rõõmu, kuna puudub vahetute emotsioonide nägemine.

Samuti toodi kümne tantsuõpetaja poolt probleemina välja IKT vahendite kasutamine ja nende piiratud ning ebavõrdsed võimalused. Siia alla kuuluvad nii erineval tasemel oskused IKT vahendite kasutamiseks kui ka nende kättesaadavus. Ei saa eeldada, et nii õpilastel kui ka õpetajatel oleks olemas distantsõppe edukaks toimimiseks vajalikud IKT vahendid ja võimalused nende kasutamiseks. Lisaks vajaks uutele õppemeetoditele üleminek juhendamist ning aega kohanemiseks. Probleemina toodi välja ka tantsutunnis osalemiseks ekraani ees veedetud aeg ning suurenenud IKT vahendite osakaal. Paar vastajat tõid sünkroonõppe probleemina välja ka videopildi ning heli ebasünkroonsuse, mis raskendab muusika saatel töötamist.

Üheksa õpetajat tõid lisaks vahetu suhtluse puudumisele välja tantsuõppe sotsiaalse olemuse ning grupitunnetuse olulisuse, mis on distantsõppes kannatada saanud. Kontakttundides toimub suur osa tantsuõppest ühise grupina. Distantsõppe ajal õpib, harjutab ja loob iga

õpilane oma kodus iseseisvalt ja üksinda. Selle tõttu võib kaduda grupitunnetus, meeskonnatöö oskus ning ühtsuse hoidmine. Lisaks eelnevale toodi välja ka see, et tantsustuudiosse tulek annab õpilasele vajaliku eelhäälestuse ja valmisoleku tunniks, mis distantsõppe puhul jääb olemata. Lisaks ei ole distantsõppe puhul õpilaste omavaheline suhtlemine nii loomulik, kui kontaktundides, kus enne ja pärast trenni toimub õpilastel oma kogemuste jagamine ning peegeldamine.

Üheksa vastanu poolt toodi välja, et distantsõppes on õpilasi raskem parandada ja abistada. Õpetajal puudub võimalus füüsiliselt aidata ning video vahendusel on raskem aru saada, keda parandada või aidata. Seda eriti tantsutehniliste harjutuste õpetamise puhul, kus on oluline õpilaste korrektne harjutuste sooritamine, et tagada õpilase ohutus.

Kuus õpetajat tõid puudusena välja võimatuse kontrollida õpilase tegevust. Õppeülesannete täitmine või mittetäitmine on suures osas õpilase omal vastutusel. Puudub kontroll selle üle, kas õpilased reaalselt kodus ka ülesandeid teevad, kui korralikult nad kaasa teevad ja mõtlevad, kui palju harjutavad ning kas õpitu jõuab neile õigesti ja arusaadavalt kohale.

Ühtlasi kuue õpetaja poolt toodi välja õpilaste ajapuudus. Kõik õppijad ei ole ennastjuhtivad ning ei suuda end distsiplineerida ja oma aega planeerida. Eriolukorra raames on õpilaste üldhariduskooli distantsõppe programm suhteliselt tihe ning aeganõudev ning selle kõrvalt võib olla keeruline leida aega huvihariduse jaoks. See aga paneb eriti keerulisse olukorda õpetajad, kes annavad üldhariduskoolis tantsutundi, mis on õppekava järgselt kohustuslik aine, kuid mida sisuliselt liigitatakse huvihariduse alla. Õpetajal on kohustus tantsutunnid läbi viia ja õpilastele ka hinded panna, kuid eriolukorra aegses õppetöös ei pea kooli juhtkond tantsuõpet prioriteediks.

Viie vastanu poolt toodi puudusena välja tagasiside vähesus. Esiteks mainiti, et õpetajal, kes oma õpilast ei näe, on distantsõppel keerulisem õpilase arengut mõista ning sellest tulenevalt seda toetada ning suunata. Teisest küljest ei saa õpetaja ka enda töö kohta piisavalt tagasisidet, mille järgi tunni sisu vajadusel kohandada.

Nelja õpetaja vastustes esines probleemina ruumipuudus. Tulenevalt kodustest tingimustest ei pruugi õpilastel olla võimalik tantsuõpet täies mahus kaasa teha. Koduste tingimuste all toodi välja nii ruumi füüsilised kui ka sotsiaalsed piirangud. Sellest tulenevalt peab õpetaja planeerima oma tunnisisu selliselt, et see arvestaks kõigi õpilaste võimaluste ja piirangutega.

Nelja õpetaja vastustes toodi välja, et distantsõppe läbiviimine on õpetaja jaoks liigselt aja- ning energiakulukas. Rohkem aega ja energiat võtab nii tundide ettevalmistamine kui ka tunnimaterjalide edastamine. Lisaks toodi välja, et kuigi töömaht on tõusnud, saavad osad õpetajad distantsõppe läbiviimise eest vähem palka kui varasemate kontakttundide eest.

Kolm õpetajat mainisid, et lõpetasid esimesena nooremate gruppidega. Distsantsõppe puudusena toodi siinkohal välja, et eelkooliealised ja algklasside õpilased vajavad õppe jätkamiseks rohkelt lapsevanema abi ja tuge, kuna neil ei pruugi olla veel väljakujunenud õppimisharjumust ega oskusi IKT vahendite kasutamiseks. Leiti, et ajakulu ja energia, mis kulus vähese õppematerjali omandamiseks, ei tasu pikemas perspektiivis ära ja võib hoopis viia olukorrani, kus kaob soov tantsimisega tegeleda.

Kaks õpetajat tõid puudusena välja inspiratsiooni ja ideede keerulisuse ning juba olemasolevate tantsuspetsiifiliste õppematerjalide vähesuse.

Üks õpetaja tõi välja, et on põrkunud olukorraga, kus õpilase enesehinnang on lihtsalt nii madal, et ta ei ole suuteline ennast filmima.

Samuti ühe vastanu poolt toodi probleemina välja, et esineb juhuseid, kus õpilased osalevad videotreeningul, kuid ei maksa kuutasusid.

Viimasena toon välja ühe õpetaja vastuse muutmata kujul: “See ei ole võimalik - vähemalt mitte selliselt, et sellest reaalselt ka kasu oleks. Tantsija, kes on juba teadlik sellest, kuidas liikuda ja kuhu üldse on võimalik liikuda, võib enda jaoks seda aega võtta kui meeldivat sisekaemuslikku eneseuuringut, aga kui rääkida konkreetselt tantsuõppest laste ja noortega, siis see distantsõppe ei toimi mingil viisil.”

Viieteistkümnes küsimus uuris, millised olid vastajate arvates suurimad positiivsed küljed tantsu õpetamises distantsõppes.

Enim toodi positiivse küljena välja õpilaste võimaluse valida endale sobiv õppimise tempo ning aeg. Seda mainisid kaksteist vastanut. Salvestatud õppevideod annavad õpilasele võimaluse oma aega edukalt planeerida. Lisaks ka keerulisemaid ülesandeid üle vaadata, et neid paremini omandada. Samuti saab distantsõppe jaoks loodud materjale kasutada ka tulevikus. Õpetajad leidsid, et kuna distantsõppe annab õpilastele võimaluse omandada infot endale sobival viisil, siis võib see abiks olla vähese keskendumisoskusega lastele, kes suudavad koduses keskkonnas ehk rohkem keskenduda. Samuti võib see kasuks olla

kiirematele õppijatele, kuna ka nemad saavad vastavalt oma õppimise eelistustele läbida kas rohkem materjali või teha seda kiiremas tempos. Üks vastanu lisas, et paindlikkus aja kasutuse osas on positiivne ka õpetaja jaoks, kes saab tunnid juba varem ette valmistada või salvestada, et need õigel hetkel õpilastele edastada.

Kaheksa õpetajat leidsid, et distantsõppe aitab õpilastes arendada iseseisvust. Tänu sellele areneb õpilase iseseisev õppimisharjumus, keskendumis- ja tähelepanuvõime ning kohusetunne.

Kuus õpetajat vastasid, et positiivsed küljed tantsu õpetamisel distantsõppes puuduvad.

Neli õpetajat tõid välja, et hindavad distantsõppe puhul võimalust tutvustada õpilastele tantsumaaailma laiemalt. Distsantsõppe võib seada mõningad piirangud füüsilisele õppele, kuid annab omakorda aega tantsu kultuurilise tausta tutvustamisele ja tantsu mõtestamisele, millele tavatundides tihti tähelepanu ei pöörata.

Samuti neli õpetajat ütlesid, et leiavad tänu distantsõppele uusi moodusi ja võimalusi õpetamises ning enesearendamises. Vastustes toodi välja, et uudne keskkond annab võimaluse integreerida igapäevaesemeid tantsuõppesse. Samuti hindavad õpetajad võimalust panna ennast uude olukorda, kohandada enda tunni sisu sobivaks ning hinnata tantsu ja liikumist piiratud võimaluste kaudu veelgi rohkem.

Neli vastanut näevad distantsõppe juures positiivsena võimalust anda õpilastele rohkem individuaalset tagasisidet. Tänu sellele saab anda õpilastele ka suuremamahulisi individuaalseid ülesandeid ning tähelepanu.

Kahe vastanu poolt toodi positiivse küljena välja vanemate ja pere kaasamine õppetegevusse. Tänu kodus õppimisele on vanematel suurem võimalus olla kursis õppe sisu ja lapse arenguga ning tänu sellele ka õpetaja tööd ning tantsuharidust rohkem väärtustada.

Samuti kaks vastanut tõid positiivse küljena välja võimaluse töötada statsionaarselt, kodust lahkumata. Kuna paljud tantsuõpetajad töötavad mitmes erinevas linnas, annab distantsõppe võimaluse säästa aega, mis kuluks õpetajal transpordi peale.

Kaks õpetajat tõid distantsõppe positiivse mõjuna välja õpilase ja õpetaja vahelise usalduse kasvamise ning õpilaste teise külje alt tundmaõppimise.

Üks vastanu tõi positiivse küljena välja, et distantsõppe andis talle hea põhjuse õppida videosalvestust ja -töötlust.

Samuti ühe vastaja poolt toodi välja, et luuakse palju salvestatud materjale, mida saab kasutada ka edaspidi.

Eelviimane küsimus oli distantsõppe ajal korraldatud õppetöö üldise tagasiside kohta. Vastused jagasin viite kategooriasse: positiivne tagasiside, positiivne tagasiside eriolukorra kontekstis, mitmekülgne tagasiside, vähene või puuduv tagasiside ja negatiivne tagasiside.

Enim vastustest sobituvad kategooriasse “mitmekülgne tagasiside”. Selle alla liigitasin neljateistkümne õpetaja vastused. Õpetajad tõid välja, et on saanud õpilastelt ja lapsevanematelt nii positiivset kui negatiivset tagasisidet- osadele õpilastele sobib distantsõpe, samas teiste jaoks on keeruline ja koormav. Samuti toodi välja, et kui alguses oli distantsõppe osas elevus ning põnevus, siis aja möödudes see järjest vaibus, toimus motivatsiooni langus ning tantsutundidest hakkas saama tüütu kohustus, mis oli nähtav ka õpetajateni jõudnud tagasisides.

Esinemissageduselt järgmisena esinesid vastused, mida sai liigitada kategooriasse “positiivne tagasiside eriolukorra kontekstis”. Selle kategooria alla sobitusid üheksa õpetaja vastused. Vastustest tuleb välja, et lapsevanemad ning õpilased kiidavad õpetajate kiiret otsuste vastuvõtmist ja tegutsemist ning alternatiivsete võimaluste ja lahenduste leidmist. Distsantsõppe korraldamist võetakse positiivselt, kuid seda ainult kehtestatud eriolukorra kontekstis, mitte pikas perspektiivis.

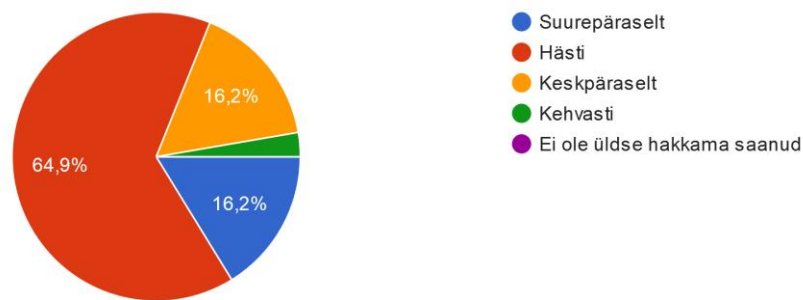
Järgmisel kohal on tagasiside kohta vastused, mis liigituvad kategooriasse “vähene või puuduv tagasiside”. Siia alla kuuluvad seitsme õpetaja vastused. Vastanud tõid välja, et tagasisidet küsides vastavad üksikud õpilased ja lapsevanemad. Lisaks sellele, väga vähesed õpilased esitavad iseseisvaid ülesandeid ning tundides osalemine on vähenenud.

Positiivse tagasiside saamise alla sobitusid viie õpetaja vastused. Vastanud ütlesid, et on saanud ainult positiivset tagasisidet - õpilastele meeldib distantsõpe ja nad teevad hea meeleaga tunde kaasa ning tunnid on õpilaste jaoks huvitavad ja inspireerivad.

Kõige vähem esines vastuseid, mida saab liigitada kategooriasse “negatiivne tagasiside”. Selliseid vastuseid esines kaks, kus öeldi välja, et raske on olnud leida motivatsiooni ning saadud tagasiside on olnud kasin.

Küsimustiku viimaseks küsimuseks oli, kuidas tunned, et oled eriolukorras distantsõppe korraldamisega hakkama saanud? Enim valitud vastusevariant oli “hästi”, mille valis 64,9% vastanutest. Variante “suurepäraselt” ja “kehvasti” valis mõlemat 16,2% vastanutest. Variandi “kehvasti” valis 1 vastanutest ning selle osakaal moodustab 2,7% kõikidest vastustest. Varianti “ei ole üldse hakkama saanud” ei valitud kordagi. (vt joonis 8)

Kuidas tunned, et oled eriolukorras distantsõppe korraldamisega hakkama saanud?
37 vastust

Joonis 8. Vastused küsimusele, kuidas tunned, et oled eriolukorras distantsõppe korraldamisega hakkama saanud

Järgnevalt toon välja mõned tsitaadid vastustest toimetatud kujul, mis on olulised antud lõputöö kontekstis, kuid ei sobitu eelnevasse tulemuste kirjeldusse.

“Anekdootlik on see, et muidu käis tunnis 38 õpilast. Virtuaaltunnis oli kohal 3. Mis oli ka optimaalne õpilaste arv, sest kui neid oleks olnud 38, ei oleks me eriti põhjalikult jõudnud igäihe loomingulisest huvist ja ideest rääkida.”

“Esimesel kolmel nädalal jätkasin sealt, kus rühmadega pooleli jäime ehk siis kevadkontsertiks ja riigieksamiks valmistumisega. Siis oli lootus, et karantiin saab kuu aja pärast läbi.”

“Lasteaia omadele saatsin alguses lihtsalt videosid - üks oli õpetusvideo ja teine mina tantsimas. Ma kahtlen, kas ükski lasteaiaaeglane seda päriselt õppis. Arvatavasti korra tantsisid ekraani ees läbi ja see oligi kõik. Kui sedagi. Suurem tõenäosus, et lihtsalt vaatasid, kuidas mina kepsutan.”

“Mida aeg edasi, seda rohkem olen hakanud saatma just teoreetilist materjali. Selleks sobib virtuaalruum hästi. Teadmisi on võimalik sedasi omandada, kogemusi paraku mitte.”

“Mõistsin, et kuna tantsuõpet, mida mina väärtustan, ei ole võimalik virtuaalselt edasi anda, siis olen nüüd pöördunud pigem teoreetilise lähenemise juurde. Aga see on vaid tunnetus tantsust, mitte tantsimine ise.”

“Distant sõpe peegeldab, kui väga mingid tantsijad tõsiselt tahavad tegeleda ja kui paljud teevad seda puhtalt sõprade/vanemate sunnil/soovil.”

4. JÄRELDUSED

Küsimustiku esimesest küsimuse vastustest selgub, et enamik vastanutest omab arvestatavat õpetajakogemust. Vaid 18,9% vastanutest on tegutsenud tantsuõpetajana kolm aastat või vähem ning 81,1% vastanutest rohkem kui 4 aastat. Kõikidest vastanutest 27% on tegutsenud tantsuõpetajana enam kui kümme aastat.

Enamik vastanutest töötab tantsuõpetajana huvihariduskoolis. Kuigi vastanute seas on ka õpetajaid kes töötavad üldharidus-, kõrg- ja kutsekoolis, kirjeldavad saadud tulemused enim distantsõpet tantsuhuvihariduses.

Üle poole vastanutest märkisid, et kasutavad distantsõppe läbiviimiseks võrdselt sünkroonset ja mittesünkroonset, seega moodustab mittesünkroonne õpe umbes poole nende õppetegevusest ning 40% vastanutest märkis, et viivad õpet läbi ainult mittesünkroonselt. Sellest saab järeldada, et tantsuõpet viiakse eriolukorra ajal läbi valdavalt mittesünkroonseid õppemeetodeid kasutades.

Distantsõppe vorm, mida paljud tantsuõpetajad olid hakanud kasutama kui kontakttunde toimuda ei saanud, oli sünkroonselt läbi viidud videokonverents, mis oli antud olukorras lähim variant tunni läbiviimise meetoditest kontakttunnile (Drake jt 2016). Eriolukorra veebileht (2020) soovitas hoida erinevate vahendite ja keskkondade hulk võimalikult väike, et kasutada õppimise aega otstarbekalt. Käesoleva uuringu tulemustest aga selgub, et õpetajad kasutasid sünkroonsel ja mittesünkroonsel õppel mitmeid erinevaid keskkondi. Arvan, et paremini tuleks edaspidiseks läbi mõelda, millised vahendid on e-õppe läbiviimiseks kõige optimaalsemad ja efektiivsemad.

Eriolukorra aegne tantsuõpe jagunes üldiselt nelja kategooriasse: eelsalvestatud videotunnid, *live* videotunnid, iseseisvad liikumispõhised ülesanded ja tantsukultuuri ja -ajalugu

analüüsivad teoreetilised ülesanded. Siit võib järeldada, et distantsõppes ei saa jätkata samade põhimõtete ja eesmärkide alusel, mis domineerisid tantsuhariduse kontaktõppe tundides.

Muutuseid näitab ka statistika selle kohta, kui paljude gruppidega jätkati tantsutunde distantsõppe vormis. Kuigi enamus, täpsemalt 70,3%, jätkasid distantsõpet kõigi õpetatavate gruppidega, toodi välja mitmeid põhjuseid, miks lõpetati õpe mõne grupiga või võeti vastu otsus lõpetada tantsu- või huvihariduskooli hooaeg varem.

Esimesena loobuti tantsutundide läbiviimisest eelkooli- ja algklassiealiste õpilastega. Nooremate laste puhul tuli välja, et tantsuõpe distantsõppe vormis ei ole jätkusuutlik ega täida oma eesmärki. Õpetaja võib täita enda ülesannet ja ehitada tunnid üles selliselt, et need oleksid võimalikult kaasahaaravad, kuid nii noorte õpilaste puhul on vähetõenäoline, et toimuks tundide materjali omandamine ning sellel põhinev areng.

Enamus tantsuõpetajad tundis, et nende töömaht oli distantsõppele üleminekuga suurenenud. Vaatamata sellele, et lõpetati osade gruppide õpetamine, kasvas õpetajate töömaht selle arvelt, et toimusid muutused nii õppemeetodites kui ka õppe sisus. Õpetajatel tuli piiratud ajaga otsustada, millised vahendid on sobilikud õppetöö jätkamiseks distantsõppes ning muuta vastavalt võimalustele õppetöö sisu nii, et õppetöö oleks endiselt eesmärgipärane ja õpilastele jõukohane. Lisaks sellele tekkis õpetajatel vajadus mõelda välja rohkem uusi tegevusi, et hoida tunnimaterjalid õpilaste jaoks huvitavad.

Distantsõppe ajal kasvas tantsuhariduses improvisatsiooniliste ja omaloominguliste ülesannete ning tantsuteoreetilise materjali osakaal. Tantsuõpe muutus individuaalsemaks - tunniülesanded olid mõeldud iseseisvalt lahendamiseks ning õpilastele anti rohkem individuaalset tagasisidet. Tunnitegevused kujundati selliselt, et tantsuõppega oleks võimalik tegeleda ruumis, mis seadis piiranguid nii füüsiliselt kui ka sotsiaalselt.

Tantsuõpetajad hakkasid pöörama rohkem tähelepanu koreograafia ja liikumiste kirjeldamise ning iseseisvate tööde kirjelduste ja seletuste sõnastamisele. Korrektne ja detailne eneseväljendamine õpetajate poolt on eriti tähtis selleks, et ennetada õnnetusi ja vigastusi ning tagada õppe ohutus ja efektiivsus. Kuigi distantsõppe kontekstis oli see algselt takistuseks, siis edaspidises õpetajatöös tuleb see õpitud oskus tõenäoliselt pigem kasuks.

Üheteistkümnenda küsimuse vastused näitasid, et kuigi vastanud õpetajad omasid enamikus arvestatavat kogemust õpetajana, ei olnud paljudel piisavat kogemust õppe läbiviimisel distantsõppe vormis ega veebipõhises õppes.

Õpetajate vastustest tuli välja, et algselt jätkati õppetööd samast kohast, kuhu eriolukorra alguseks oldi jõutud. Distsantsõpet nähti kui ajutist lahendust ning IKT vahendite abil üritati jätkata endist õppetegevust, keskendudes põhimõtetele ja eesmärkidele, millest lähtuti kontaktõppe tundides. Õppetöö puhul aga ei tohiks eesmärk olla IKT vahendite abil tegevuste tegemine, mida saaks teha ka ilma IKT vahenditeta. IKT vahendite õppetöösse integreerimisega peaks kaasnema lisandväärtus ja innovatsioon ning see võib olla üheks põhjuseks, miks distantsõpet ei nähta tantsuhariduses jätkusuutliku meetodina.

Küsimustikule vastanud õpetajate arvamus selle kohta, kas integreerida mõnda varem mitte kasutusel olnud distantsõppe väljundit edaspidisesse õppetöösse või mitte, jagunes enam-vähem pooleks. Natuke üle poolte õpetajatest vastasid, et ei kavatse distantsõppe ajal saadud kogemusi edasises õppetöös rakendada.

Need õpetajad, kes vastasid, et plaanivad lisada mõne distantsõppel kasutusel olnud väljundi oma õppemeetoditesse, nägid võimalikke kasutegureid erinevates kasutatud meetodites. Jätkata plaanitakse tunniväliste iseseisvate ülesannete andmist - nii teoreetiliste kui ka liikumispõhiste. Lisaks nähakse videotreeningutes alternatiivset võimalust viia tunde läbi siis, kui õpetajal puudub võimalus õpilastega kohtuda ning need võivad olla abiks ka õpilaste järeleaitamiseks.

Kui mitmetes üldhariduskoolides olid e-õppe vahendid juba enne eriolukorra algust kasutusel ning tänu sellele oldi ka vastuvõtlikumad muutustele edaspidises õppes, siis tantsuhariduse jaoks oli institutsionaalne e-õppe vahendite kasutamine pigem uudne. Arvestades, et distantsõppe meetodid tänapäeval kattuvad suuresti e-õppe meetoditega ning iseseisev veebipõhine koreograafia õppimine, näiteks *YouTube*'i või *TikToki*, vahendusel on juba mõnda aega olnud kättesaadav ja populaarne, siis on võimalik, et e-õppe loomulik integreerumine tantsuõppesse on tegelikult juba toimunud.

Samas tekib e-õppe vahendite sissetoomisel tantsuharidusse vastuolu, kus tantsuõppe, mis oma olemuse poolest on füüsiline ning sotsiaalne tegevus ning peaks pakkuma positiivset alternatiivi passiivselt ekraani ees veedetud ajale, ei täida enam oma eesmärki.

Distsantsõppe probleemidena üldises kontekstis tuuakse välja vahetu suhtluse ning kontakti puudumist, probleeme hindamissüsteemis, lisanduvat aja- ja energiakulu ning tehnilisi probleeme. Vastanud tantsuõpetajate poolt toodi suurima probleemina tantsuhariduses välja motivatsiooni languse nii õpilastel kui ka õpetajatel ja õpilaste suur väljalangevus õppetööst, mille põhjusteks võivad olla eelpool välja toodud tegurid. Samas võib see näidata, mis on õpilaste ajendiks tantsuõppega tegelemisel - kas sisemine või väline motivatsioon.

Distsantsõppe positiivsete omadustena üldhariduskoolide kontekstis tuuakse välja paindlikkust, aja kokkuhoidu ning materiaalselt kokkuhoidu. Sarnaselt üldhariduskoolide õppetööle, peetakse ka tantsuhariduses distantsõppe olulisemaks positiivseks küljeks õppe paindlikkust nii õpilase kui ka õpetaja jaoks. Ka tantsuõpetajad nägid võimalust aja kokkuhoiule transpordi arvelt.

Tantsuõppe spetsiifilise positiivse küljena saab nimetada võimalust tutvustada õpilastele tantsumaailma laiemalt läbi teoreetiliste õppematerjalide. Eriolukorra ajal toimunud distantsõppes aga tegeleti sellega füüsilise õppe arvelt. Samas kõlas küsimustikule vastanud tantsuõpetajate vastustest kohati läbi negatiivset hoiakut ja tantsuõpetajate valmisoleku puudumist distantsõppe kasutamiseks tantsuhariduses. Kuigi distantsõppe ei pruugi olla tantsuhariduses parim lahendus, siis seotult kontakttundidega võib distantsõppe meetodite integreerimine tavaõppesse seda täiendada ja anda lisaväärtust.

Tantsuharidus on võrreldes teiste huvihariduse aladega - näiteks muusika- ja kunstiõppega, kus rõhutakse lisaks praktilistele oskustele ka teoreetilistele ja kultuurilistele teadmistele - maha jäänud. Kui näiteks muusikakoolides tegeletakse juba esimesest aastast paralleelselt pilliõppele ka muusikateooria õpetamisega siis tantsuhariduses selleks kohustus puudub ning teoreetilise õppe osakaalu otsustab õpetaja. Võimalik, et ühtse tantsuhuviharidusliku õppekava olemasolu oleks aidanud tantsuõpetajatel distantsõppega paremini toime tulla.

Küsimustikule vastanud õpetajatest üle 80% tundsid, et on saanud eriolukorras distantsõppe korraldamisega hakkama hästi või suurepäraselt. Kuigi tantsuõpetajad hindasid enda tegevust edukaks, esines distantsõppe toimimise osas negatiivseid seisukohti ning ka saadud tagasiside õppetöö läbiviimisele oli kahetine.

KOKKUVÕTE

Käesoleva lõputöö eesmärgiks oli uurida distantsõppe toimumist ja toimimist tantsuhariduses seoses COVID-19 haiguse pandeemilise levikuga välja kuulutatud eriolukorra ajal, kus kontakttunnid ei olnud kahe kuu jooksul võimalikud.

Antud töö koosneb neljast osast. Lõputöö esimene osa avab teema teoreetilist tausta, töö teine osa sisaldab uurimistöö metoodika kirjeldust, kolmas osa uurimistöö tulemusi ning neljas osa tulemuste analüüsi ja järeldusi.

Tööl oli kolm peamist uurimisküsimust: kuidas on eriolukorra ajal tantsuhariduses distantsõppe toimunud, millised võimalused ja probleemid on distantsõppe läbiviimisel tekkinud ning kuidas näevad tantsuõpetajad distantsõppe rolli ja võimalusi tulevikus?

Uurimisküsimustele vastamiseks viisin läbi küsimustiku tantsuõpetajate seas.

Lõputöö täitis oma eesmärgi, sest lähtudes küsimustiku abil kogutud vastustest tantsuõpetajate kogemustele ja hinnangutele distantsõppe kohta tantsuhariduses, selgusid distantsõppe toimumise ja toimimise eripärad, sealhulgas selle positiivsed ja negatiivsed küljed.

Esimesele uurimisküsimusele sain vastuseks, et eriolukorra ajal toimus distantsõppe tantsuhariduses peamiselt veebipõhiselt kasutades IKT vahendeid. Õpet viidi läbi nii sünkroonselt kui ka mittesünkroonselt.

Vastuseks lõputöö teisele uurimisküsimusele võib öelda, et lisaks distantsõppe probleemidele ja võimalustele üldisemas mõistes, esinesid ka tantsuharidusele omased võimalused ja takistused. Olulisemate näidetena distantsõppe tantsuspetsiifilistest võimalustest saab välja tuua võimaluse anda improvisatsioonilisi ja loomingulisi ülesandeid, võimaluse tutvustada õpilastele tantsumaailma laiemalt, võimaluse kasutada

videotreeninguid tunni ärajätmise asemel või õpilaste järelaitamiseks. Probleemidena, mis on omased tantsuharidusele, võib välja tuua tantsuhariduse sotsiaalse ja füüsilise olemuse, mida ei ole võimalik distantsõppe meetodeid kasutades samaväärselt saavutada.

Viimase uurimisküsimuse vastusena saab öelda, et õpetajad on hetkel kahtleval seisukohal distantsõppe rolli ja selle võimaluste osas tantsuhariduse tulevikus, sest selle toimimisel ei ole veel märkimisväärset tõenduspõhist alust. Samas on märke, et haridussüsteemi üldises arengus IKT vahendite kasutamise osakaal suureneb. Nii on neid võimalik integreerida ka tantsuõppe läbiviimisesse, kuid on selge, et distantsõppe ei asenda kontaktunde tantsuhariduses.

Distantsõppe toimimise kohta tantsuhariduses on arutelu-, mõtte- ja uurimiskohti laialdaselt. Olukorra uudsuse ja värskuse tõttu on hetkel raske hinnata eriolukorrast tuleneva distantsõppe pikemaajalisemat mõju. Usun, et teoreetilist ja kogemuslikku baasmaterjali, mille põhjal jätkusuutlik tantsuhariduse distantsõppe meetod välja töötada, koguneb juurde iga päevaga. Ka antud lõputöö oli samm selle mõtestamisele lähemale. Kindlasti oleks oluline uurida distantsõppe toimimist tantsuhariduses lähtudes ka õpilaste vaatenurgast ja kogemustest, arvestades mh erinevaid tantsuhariduse valdkondi, õpilaste vanuseastmeid ning hariduslikke erivajadusi. Käesoleva uurimistöö raames kogutud andmeid saab huvi korral samuti kasutada tantsuhariduse kahekuulise eriolukorra distantsõppe analüüsimisel.

Kindlasti on oluline vahe, kas distantsõppeks valmistatakse teadlikult ja planeeritult ning kas on õppeprogrammi osa või kiirlahendus eriolukorras ajutise lahenduse leidmiseks. Seega ei saa saadud tulemusi ega järeldusi üldistada laiemalt distantsõppe toimimisele ja sobivusele tantsuhariduses vaid need peegeldavad pigem eriolukorra kiirete ja lühiajaliste lahenduste valikuid ning analüüsi selle aluselt.

KASUTATUD ALLIKAD

Bates, A.W. T. 2005. Technology, E-learning and Distance Education, second edition. https://books.google.ee/books?hl=en&lr=&id=w8xIPSTfZBUC&oi=fnd&pg=PP8&dq=what+is+e-learning&ots=fQkoqxcKY1&sig=hmEvk2WxzyehjeMaL52qIGchu4Y&redir_esc=y#v=onepage&q=what%20is%20e-learning&f=false, (28.04.2020).

Calvert, T., Wilke, L., Ryman, R. & Fox, I. 2005. Applications of Computers to Dance. *IEEE Computer Graphics and Applications*, 6 - 12. DOI: 10.1109/MCG.2005.33. <https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/1405947> (06.05.2020).

Daniaa, A., Hatziharistosa, D., Koutsoubaa, M. & Tyrovolaa, V. 2011. The use of technology in movement and dance education: recent practices and future perspectives. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15, 3355–3361. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042811008457> (06.05.2020).

Doucet, A., Netolicky, D., Timmers, K. & Tuscano, F. J. 2020. Thinking about Pedagogy in an Unfolding Pandemic, an Independent Report on Approaches to Distance Learning During COVID19 School Closures. https://www.saspa.com.au/wp-content/uploads/2020/04/2020_Research_COVID-19_2.0_ENG-Thinking-about-Pedagogy-in-an-Unfolding-Pandemic.pdf, (30.04.2020).

Drake, K. S., Larson, E., Rugh, R. & Tait, B. 2016. Necessity Fuels Creativity: Adapting Long-Distance Collaborative Methods for the Classroom. *Journal of Dance Education*, 16:3, 94-98. DOI: 10.1080/15290824.2016.1198010. <https://d1z6eg75w3adwx.cloudfront.net/images/Necessity-Fuels-Creativity-Adapting-Long-Distance-Collaborative-Methods-for-the-Classroom.pdf>, (29.04.2020).

Eesti elukestva õppe strateegia 2020. 2014. Haridus- ja Teadusministeerium. <https://www.hm.ee/sites/default/files/strateegia2020.pdf>, (06.05.2020).

Eriolukorra veebileht. 2020. Haridus, koduõpe ja eksamid. <https://www.kriis.ee/et/haridus-ja-distantsope-korraldus>, (28.04.2020).

Eriolukorra väljakuulutamise Eestis Vabariigi haldusterritooriumil. RT III, 24.04.2020, 7.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/313032020001?leiaKehtiv>, (25.04.2020).

Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus. s.a.a. Koolitusprogramm Digialgus sõnaraamat.
<https://digialgus.hitsa.ee/sonaraamat/>, (27.04.2020).

Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus. s.a.b. Sünkroonne suhtlemine. <https://www.hitsa.ee/e-o-pe-korduma-kippuvad-kusimused/sunkroonne-suhtlemine-kokkuvote>, (28.04.2020).

Haridus- ja Teadusministeerium. 2020. Koroonaviiruse leviku tõkestamine: info haridusasutustele, lapsevanematele, õpilastele.
<https://www.hm.ee/et/koroonaviiruse-leviku-tokestamine-info-haridusasutustele>,
(27.04.2020).

Haridussõnastik. 2014. Toim. Erelt, T. Eesti Keele Instituut.
<http://www.eki.ee/dict/haridus/index.cgi?Q=kaug%C3%B5pe>, (27.04.2020).

Koduõppe ja haiglaõppe tingimused ja kord. RT I, 06.03.2018, 1.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/106032018001>, (27.04.2020).

Kurm, T. 2020. Valitsuskabinet otsustas viia nakkusohu tõttu haridusasutused distantõppele. <https://www.hm.ee/et/uudised/valitsuskabinet-otsustas-via-nakkusohu-tottu-haridusasutused-distantsoeppele>, (25.04.2020).

Li, Z. 2011. How Technology Shapes Our Way of Teaching Dance. In Time Together: Viewing and reviewing contemporary dance practice.
[https://twu.edu/downloads/dance/Zihao_How_Technology_Shapes_our_Way_of_Teaching_Dance_-_Zihao_Li_\(2\).pdf](https://twu.edu/downloads/dance/Zihao_How_Technology_Shapes_our_Way_of_Teaching_Dance_-_Zihao_Li_(2).pdf) (07.05.2020).

Parrish, M. 2016. Toward transformation: Digital tools for online dance pedagogy. *Arts Education Policy Review*, 117:3, 168-182. DOI: 10.1080/10632913.2016.1187974.
<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/10632913.2016.1187974?needAccess=true>,
(30.04.2020).

Pedaste, M. 2020. Eesti koolisüsteemi tulevikust. Vikerraadio.

<https://vikerraadio.err.ee/1074315/uudis-mirko-ojakivi/1039488>, (30.04.2020).

Reps, M. 2020. Haridus- ja teadusministri Mailis Repsi pöördumine koolivaheaja lõpul.

<https://www.hm.ee/et/uudised/haridus-ja-teadusministri-mailis-repsi-poordumine-koolivaheaja-lopul> (07.05.2020).

Serbak, K. 2018. IKT vahendite õppetöös kasutamise mõju: kirjanduse ülevaade.

https://www.hm.ee/sites/default/files/uuringud/ikt_oppetoos.pdf, (06.05.2020).

Sokolova, N. A., Pylkin, A. A., Stroganova, O. A. & Antonian, K. G. 2018. The pros and cons of distance learning. *18th Professional Culture of the Specialist of the Future*.

https://www.researchgate.net/publication/330027817_The_Pros_And_Cons_Of_Distance_Learning, (29.04.2020).

Termeki. 2012. Eesti Keele Instituudi andmebaas terminoloogia haldamiseks.

<https://term.eki.ee/termbase/view/9546447/et/et/?initial=K#/concept/view/1447232098/>, (27.04.2020).

UNESCO. 2020. COVID-19 Educational Disruption and Response.

<https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>, (30.04.2020).

Õunapuu, L. 2014. Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes. [E-õpik]. Tartu Ülikool.

http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/36419/ounapuu_kvalitatiivne.pdf, (27.04.2020).

LISAD

Lisa 1. Küsimustik distantsõppe kohta tantsuhariduses

Kui kaua oled tegutsenud tantsuõpetajana? *

- 1 aasta
- 2-3 aastat
- 4-6 aastat
- 6-10 aastat
- 10+ aastat

Töötan tantsuõpetajana ... *

- ☐ huvihariduskoolis
- ☐ üldhariduskoolis

Kas edastad tunnimaterjali sünkroonselt või mittesünkroonselt? *

- Sünkroonselt (vahetu suhtlus õpetaja ja õpilaste vahel, nt videokõne, vestlusruum)
- Mittesünkroonselt (edastad ülesanded, mille õpilased täidavad endale sobival ajal, nt meili teel)
- Kasutan mõlemat võrdselt

Soovi korral täpsusta eelmise küsimuse vastust. (Millist tunnisisu edastad milliste vahenditega?)

Mitme grupiga alustasid distantsõpet? *

Mitme grupiga viid distantsõpet läbi õppeaasta lõpuni? *

Kui oled mõne grupiga loobunud distantsõppest, siis palun täpsusta lühidalt miks.

Kas töömaht ühe tunni ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks on muutunud? (võrreldes distantsõppe tundi kontakttunniga) *

- Jah, on muutunud suuremaks
- Jah, on muutunud väiksemaks

- Ei ole muutunud

Kas tundide materjal on muutunud (võrreldes distantsõppe tundi kontakttunniga)? *

- Jah
- Ei

Kui vastasid eelmisele küsimusele "Jah" siis palun täpsusta, mis on tunni sisus muutunud (millele keskendusid tundide sisus varem, millele nüüd?).

Kui tihti kasutasid tantsuõpetuses distantsõpet varem (iseseisvad kodused ülesanded - lugemine, vaatamine, kirjutamine, videoõpe, loovpraktilised ülesanded jne)? *

- Väga tihti (vähemalt korra kuus või rohkem)
- Tihti (kuni korra kuus)
- Harva (paar korda õppeaastas)
- Mitte kunagi

Kas plaanid eriolukorra lõppedes jätkata mõne varasemalt mitte kasutusel olnud distantsõppe väljundi kasutamist? *

- Jah
- Ei

Kui vastasid eelmisele küsimusele "jah", siis palun täpsusta.

Mis on Sinu arvates suurimad probleemid tantsuõppe läbiviimises distantsõppena? *

Mis on Sinu arvates suurimad positiivsed küljed tantsu õpetamises distantsõppes? *

Millist tagasisidet oled distantsõppe tundide kohta saanud õpilastelt ja lapsevanematelt? *

Kui hästi tunned, et oled eriolukorras distantsõppe korraldamisega hakkama saanud? *

- Suurepäraselt

- Hästi
- Keskpäraselt
- Kehvasti
- Ei ole üldse hakkama saanud

SUMMARY

The title of this thesis is “Dance teachers’ experiences and views on distance learning in dance education”. This thesis gives an overview of distance learning in dance education in Estonia during the emergency situation which was established to obstruct the spreading of coronavirus.

The purpose of this thesis is to find out how was distance learning implemented into dance education and how it was handled.

This thesis has three main research questions: how was distance learning in dance education carried out, what are the opportunities and problems with distance learning in dance education, what are the dance teachers’ opinions about distance learning and its future in dance education.

To answer the research questions a questionnaire was made and distributed to dance teachers. The goal of this thesis was achieved. By analysing the data collected through the questionnaire it was found out what are the circumstances of distance learning in dance education, including the positive and negative sides of distance learning in dance education.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Laura Pampa,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose “Tantsuõpetajate kogemused ja hinnangud distantsoppele tantsuhariduses”, mille juhendaja on Anu Sööt, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Laura Pampa

19.05.2020